

TÂM HỒN CAO THƯỢNG

LÒNG TỐT

Sáng nay, chúng tôi vừa vặn có dịp xét đoán anh Garônê. Giờ vào lớp, ông Perbôni chưa có đây, ba bốn cậu đang thi nhau chế giễu anh Crôtxi khốn khổ - tức là cậu bé tóc vàng, tay liệt, con bà bán hoa quả. - Họ lấy thước đánh cậu, lấy vỏ hạt dẻ ném cậu, họ gọi cậu là con quỷ què và mếu máo giả cách làm người liệt tay. Ngồi trơ một mình ở đầu ghế, cậu thẹn thùng và đưa mắt nhìn người nọ, người kia như để van lơn họ khỏi hành hạ mình. Được thể, bọn học trò càng phá phách thêm. Cậu phẫn uất quá, máu đưa lên cổ và phát run người. Thành linh, Phranti, một đứa học trò mặt xấu như khi, đứng lên ghế, khuỳnh hai cánh tay như người khoác hai cái giỏ, bắt chước bộ tịch mẹ cậu Crôtxi những khi đứng đợi con ở cửa trường. (Đã mấy hôm nay, bà không đến đón con vì bị ốm). Coi tấn tuồng câm ấy học trò cười ầm cả lên. Crôtxi tức giận, cầm ngay lọ mực trước mặt ném Phranti, Phranti né mình, lọ mực trúng giữa ngực ông Perbôni ở ngoài bước vào.

Mọi người hết vía, chạy trốn về chỗ và ngồi im thin thít.

Thầy giáo lên bục cau mày hỏi :

- Ai ném lọ mực ?

Học trò không lên tiếng.

Thầy gắt :

- Ai ? Ai ném ?

Lúc ấy bị kích thích vì lòng thương bạn, anh **Garônê** đứng dậy nói quả quyết :

- Thừa thầy, con.

Thấy mọi người sững sốt về câu trả lời ấy, thầy hiểu ngay và ôn tồn nói :

- Không. Không phải con.

Xong thầy lại nói :

- Ai trót dại đứng lên thú nhận, thầy sẽ tha.

Crôtxi đứng lên nói :

- Thừa thầy, các anh ấy chọc con, đánh và chửi con... Con mất trí...

Con trót ném...

- Thầy nói tiếp :

- Cho ngồi xuống. Bây giờ đến lượt những kẻ sinh sự đứng lên.

Bốn anh trong bọn khiêu khích đứng dậy, cúi đầu.

- Thầy мэng :

- Các con đã vô cớ lăng mạ một người bạn không trêu chọc các con. Các con đã chế giễu một người tàn tật. Các con đã xúc phạm một đứa trẻ yếu đuối không tự vệ được. Các con đã làm một điều hèn hạ đáng xấu hổ, một điều có thể làm nhơ nhuốc đến phẩm giá của con người, các con là những người thiếu lễ độ và sự rộng lượng bao dung!

Ồ ói xong thầy xuống giữa lớp, lại chỗ anh **Garônê** ngồi. Thấy thầy đến, anh cúi đầu. Ông Perbônì để tay xuống dưới cằm nâng mặt anh lên, nhìn thẳng vào hai mắt anh và nói :

- Con có một trái tim cao thượng đáng khen !

Anh Garônê nhân dịp ấy cúi vào tai thầy nói nhỏ mấy câu. Lập tức thầy quay lại chỗ 4 kẻ tội nhân và đột nhiên bảo :

- Thôi ! Tha cho các con và từ nay không làm nữa và hãy xin lỗi bạn. Lũ trẻ cảm thấy hối hận vì hành động đã làm và xin lỗi anh Crôtxi.

Trích Tâm Hồn Cao Thượng, dịch giả Hà Mai Anh